

ความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิมไทยในสื่อสังคมออนไลน์ก่อนนโยบายพรรคการเมืองในการเลือกตั้งวันที่ 14 พฤษภาคม 2566

Received: April 02, 2024, Revised: December 13, 2024, Accepted: December 13, 2024

จิระโรจน์ มะหมัดกุล¹

ฐานุวัชร รินนานนท์²

จารุพล เรืองสุวรรณ³

ดามพ์ สุคนธ์ทรัพย์⁴

บทคัดย่อ

จุดประสงค์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิมไทยในสื่อสังคมออนไลน์ก่อนนโยบายพรรคการเมืองต่าง ๆ ในการเลือกตั้งวันที่ 14 พฤษภาคม 2566

วิธีการศึกษา คณะผู้เขียนใช้แนวคิดอิสลามการเมืองเป็นกรอบในการวิเคราะห์และสังเกตความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิมที่แสดงออกมาผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ในช่วงการรณรงค์หาเสียงของพรรคการเมืองก่อนการเลือกตั้งวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 โดยมีกรอบเวลาในการศึกษา คือ ช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2566 สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ศึกษา คือ เฟซบุ๊ก และ แพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับเฟซบุ๊ก เช่น เพจเฟซบุ๊ก คลิปเรียล สตอรี่ เป็นต้น โดยขอบเขตเนื้อหาที่คณะผู้เขียนนำมาศึกษามาจาก เพจเฟซบุ๊กสำนักข่าวต่างๆ ทั้งของสังคมไทยโดยรวม และสำนักข่าวของมุสลิม เพจนักการเมืองมุสลิม เพจพรรคการเมืองต่างๆ รวมถึงเฟซบุ๊กส่วนตัวของนักวิชาการมุสลิม และประชาชนมุสลิม เป็นต้น

ผลการศึกษา จากการศึกษาพบว่ามุสลิมไทยมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก โดยมีมุสลิมส่วนหนึ่งใช้โลกทัศน์อิสลามในการสนับสนุนข้อถกเถียงโต้แย้งฝ่ายที่เห็นต่างเกี่ยวกับนโยบายที่พรรคการเมืองนำเสนอ คณะผู้เขียนได้วิเคราะห์ความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิมไทยในช่วงก่อนการเลือกตั้งวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 ซึ่งสามารถจำแนก

¹ Ph.D. (Political Science) อาจารย์ประจำคณะการทูตและการต่างประเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต อีเมลผู้เขียนหลัก: jiraroj.m@rsu.ac.th

² M.Pol.Sci. (International Affairs and Diplomacy) อาจารย์ประจำคณะการทูตและการต่างประเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต อีเมลผู้เขียนร่วม: tanuwat.r@rsu.ac.th

³ Ph.D. (Political Science) อาจารย์ประจำคณะการทูตและการต่างประเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต อีเมลผู้เขียนร่วม: charupol.r@rsu.ac.th

⁴ Ph.D. (Law and Diplomacy) อาจารย์ประจำคณะการทูตและการต่างประเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต อีเมลผู้เขียนร่วม: darmp001@gmail.com

ได้ 7 ประเภท คือ แนวคิดอนุรักษนิยม แนวคิดเสรีนิยม แนวคิดมลายู/มุสลิม แนวคิดผสมผสาน แนวคิดเลือกผู้สมัครรายบุคคล แนวคิดใช้สิทธิ์ “ไม่เลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด” และ แนวคิดไม่ไปเลือกตั้ง

การนำผลวิจัยไปใช้ จากการศึกษาทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้มุสลิมในประเทศไทยมีความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกัน ปัจจัยสำคัญดังกล่าว คือ การลำดับความสำคัญและการให้น้ำหนักประเด็นทางการเมืองและสังคมแตกต่างกัน และการที่มุสลิมรับรู้ชุดข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ ในอนาคตสิ่งที่เป็นเรื่องท้าทายมุสลิมก็คือ จะเป็นไปได้หรือไม่ที่จะมีพรรคการเมืองที่ตอบสนองความต้องการ อีกทั้งเป็นทางเลือกและความหวังให้กับชุมชนมุสลิมทั่วประเทศ นอกเหนือจากพรรคแนวเสรีนิยม หรือ อนุรักษนิยม

คำสำคัญ: การเมือง, นโยบาย, พรรคการเมือง, การเลือกตั้ง, มุสลิม

Political Opinions of Thai Muslims on Social Media on Policies of Political Parties in Thailand's General Election on 14th May 2023

Jiraroj Mamadkul¹

Tanuwat Rinnanont²

Charupol Ruangsuwan³

Darmp Sukontasap⁴

Abstract

Objectives: This article examines Thai Muslims' political opinions on social media and the policies of political parties in Thailand's general election on 14 May 2023.

Methodology: The authors employed the concept of political Islam as a framework to analyze and observe the political opinions of Muslims expressed through social media during the political parties' campaign period leading up to the May 14, 2023, election. The study period spanned from January to May 2023. The social media platforms examined included Facebook and its related features, such as Facebook pages, Reels, and Stories. The content analyzed encompassed Facebook pages of various news agencies, both from the broader Thai society and Muslim-specific outlets; pages of Muslim politicians; pages of various political parties; as well as personal Facebook accounts of Muslim scholars and the general Muslim populace.

Research findings: The study revealed that Thai Muslims exhibit distinct characteristics compared to non-Muslims when expressing political opinions on Facebook. A segment of the Muslim population utilizes an Islamic worldview to support arguments against opposing views on Facebook, particularly concerning policies proposed by political parties. The research team

¹ Ph.D. (Political Science) Lecturer, School of Diplomacy and International Studies, Rangsit University. Corresponding Author Email: jiraroj.m@rsu.ac.th

² M.Pol.Sci. (International Affairs and Diplomacy) Lecturer, School of Diplomacy and International Studies, Rangsit University. Co-author Email: tanuwat.r@rsu.ac.th

³ Ph.D. (Political Science) Lecturer, School of Diplomacy and International Studies, Rangsit University. Co-author Email: charupol.r@rsu.ac.th

⁴ Ph.D. (Law and Diplomacy) Lecturer, School of Diplomacy and International Studies, Rangsit University. Co-author Email: darmp001@gmail.com

analyzed the political opinions of Thai Muslims during the period leading up to the May 14, 2023, election, categorizing them into seven types: Conservative Perspective, Liberal Perspective, Malay/Muslim Perspective, Hybrid Perspective, Candidate-Centric Perspective, Abstention from Selecting Any Candidate or Political Party and Non-Participation in Voting.

Contribution: The study introduces factors that potentially caused the differences among Muslim's political opinions. It explores how different groups of Thai Muslims prioritized social and political issues differently and how they conceived the information differently, particularly concerning Southern Thailand's unrest. In the future, the challenging prospect for Thai Muslims is probably to have a political party that can suit the demand and be "a hope" of the entire Muslim communities in Thailand beyond liberal or conservative parties.

Keywords: Politics, Policy, Political Party, Election, Muslim

บทนำ

ในประเทศไทย มุสลิมเป็นประชาชนส่วนน้อยของประเทศ มุสลิมมีจำนวนประชากรประมาณร้อยละ 5 - 10 ของประชากรทั้งประเทศ หรือ นับเป็นจำนวนประมาณ 4 - 7 ล้านคน จากรายงานของสำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สัดส่วนประชากรมุสลิมที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย 44% ของชาวมุสลิมในไทยอาศัยอยู่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) ร้อยละ 34 อาศัยอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคใต้ ร้อยละ 11.75 อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ร้อยละ 8.61 อาศัยอยู่ในปริมณฑลของกรุงเทพฯ และจังหวัดในภาคกลาง และอีกร้อยละ 1.64 อาศัยอยู่ในภาคเหนือและภาคอีสานของไทย (Thai Health Promotion Foundation, 2019).

ดังนั้น มุสลิมไทยถือเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศที่ชนส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา มุสลิมในฐานะประชาชนกลุ่มหนึ่งของประเทศจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อร่วมกำหนดทิศทางของประเทศ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามและวิถีชีวิตมุสลิม การมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรง คือการเข้าร่วมเป็นผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรมุสลิมทั้งประเทศ อีกส่วนหนึ่งที่ประชาชนโดยทั่วไปสามารถกระทำได้นั้นก็คือ การใช้สิทธิลงคะแนนให้แก่พรรคและคนที่เขาต้องการให้เป็นตัวแทนของเขาเข้าไปในสภา และตรวจสอบนักการเมืองที่เขาเลือกได้ว่าทำหน้าที่โดยชอบธรรมแล้วหรือไม่

ในอดีตได้มีความพยายามจากมุสลิมในหลายกลุ่มจัดตั้ง “พรรคการเมืองมุสลิม¹” ขึ้นมา เช่น ในปี พ.ศ. 2500 มีการตั้งพรรคชื่อว่า “พรรคไทยมุสลิม” โดยมี ฮัจยีประโยชน์ คำสุวรรณ เป็นหัวหน้าพรรค ในปี 2516-2517 มีการก่อตั้งพรรค “พรรคแนวสันติ” รวมนักการเมืองมุสลิมใน 4 จังหวัดภาคใต้ (รวมสตูล) ปี 2541-2542 ก่อตั้งพรรค “สันติภาพ” โดยมี ดร.อำนวยการ สุวรรณกิจบริหาร เป็นหัวหน้าพรรค ในปี พ.ศ. 2548 นายพิเชษฐ สติรชวาล รวมตัวปัญญาชนมุสลิมจัดตั้ง “พรรคสันติภาพไทย” ในปี พ.ศ. 2554 พรรคประชาธรรมถูกก่อตั้ง โดยชูนโยบายเป็นพรรคของประชาชนมลายู (Sahoh & Sattar, 2016)

ในช่วงปี 2556 พรรคมุสลิมได้ถูกจัดตั้งขึ้นอีกครั้ง คือ พรรคเพื่อสันติ ซึ่งมีนายปราโมทย์ สมะดี (ชัยศรี ธิฎอ สมะดี) เป็นหัวหน้าพรรค โดยใช้แนวคิดอิสลามในการดำเนินการทางการเมืองและเคยส่งผู้สมัครในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2557 แต่ด้วยเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองทำให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะ หลังจากนั้นพรรคเพื่อสันติจึงมีมติยุติการดำเนินการทางการเมือง และอีกหนึ่งพรรคที่ก่อตั้งพร้อม ๆ กัน คือ พรรคภราดรภาพ ซึ่งมี นายทวี ชันเฮม เป็นหัวหน้าพรรค (Sahoh & Sattar, 2016)

ณ ปัจจุบันได้มีการก่อตั้งพรรคประชาชาติ ที่มีอาจารย์วันมูฮำหมัดนอร์ มะทา เป็นหัวหน้าพรรค และได้รวมมุสลิมและนักการเมืองที่ไม่ใช่มุสลิมเข้าร่วมภายใต้พรรคประชาชาติ พรรคประชาชาติจึงมีภาพลักษณ์

¹ พรรคการเมืองมุสลิมในบทความนี้ ให้ความหมายว่าพรรคการเมืองที่คณะกรรมการบริหารพรรคเป็นมุสลิมทั้งหมด หรือ มีการผสมผสานระหว่างกรรมการบริหารพรรคที่เป็นมุสลิมเป็นส่วนใหญ่กับกรรมการบริหารพรรคที่ไม่ใช่มุสลิม

เป็นพรรคมุสลิมที่เข้าร่วมในการเลือกตั้งในวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 ซึ่งเป็นครั้งที่สองในการเข้าร่วมการเลือกตั้ง

Din-a (2023) นักวิชาการมุสลิม ได้นำเสนอว่า พรรคประชาชาติเป็นพรรคที่มีหัวหน้าพรรคเป็นมุสลิมเชื้อสายมลายู มีฐานเสียงอยู่ที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อปี พ.ศ. 2561 พรรคประชาชาติ เปิดตัวพรรคใหม่ในพื้นที่ ซึ่งแปลกกว่าพรรคการเมืองอื่น ๆ ที่ มีการเปิดตัวในเมืองหลวง กรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ พ.ต.อ.ทวี สอดส่อง เลขาธิการพรรค ได้กล่าวปราศรัยโดยใช้คำว่า “ปาตานี” ซึ่งแสดงถึงการยอมรับประวัติศาสตร์ของพื้นที่ความขัดแย้ง นอกจากนี้ การเปิดตัวพรรคยังใช้อันนาชิตภาษามลายู เป็นเพลงเปิดตัวพรรคอีกด้วย ดังนั้น เราจะเห็นได้ว่าพรรคประชาชาติ จึงมีภาพลักษณ์ที่เป็นพรรคมุสลิมและมีฐานเสียงสำคัญอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการเลือกตั้งในวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 มีมุสลิมสมัครเข้าร่วมเป็นผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขต ในพรรคการเมืองหลักๆแทบทุกพรรค เช่น พรรคพลังประชารัฐ พรรครวมไทยสร้างชาติ พรรคเพื่อไทย พรรคก้าวไกล พรรคภูมิใจไทย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคประชาชาติ และพรรคเล็กอื่น ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ามุสลิมมีความตื่นตัวทางการเมืองเป็นอย่างมาก

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

บทความชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนมุสลิมต่อนโยบายของพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องกับมุสลิมและศาสนาอิสลาม ที่นำเสนอผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ในช่วงเลือกตั้งในวันที่ 14 พ.ค. 2566 เพื่อศึกษาปัจจัยทางศาสนาต่อความคิดเห็นทางการเมือง

สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ถูกใช้เป็น “สื่อสารมวลชน” ที่ทุกพรรคใช้ในการหาเสียง เสนอนโยบายของพรรคตนเอง และประกาศจุดยืนเจตนารมณ์ให้ผู้สนับสนุนรับทราบแนวทางของพรรค รวมทั้งหาแนวร่วมสนับสนุนพรรคตนเองเพิ่มเติม มุสลิมเองได้ใช้โซเชียลมีเดียต่างๆ ในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งคณะผู้เขียนได้ “เฝ้ามอง” และวิเคราะห์ความแตกต่างทางความคิดทางการเมืองในสื่อสังคมออนไลน์ผ่านทางเฟซบุ๊ก และแพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับเฟซบุ๊ก เช่น เพจเฟซบุ๊ก คลิปเรียล สตอรี เป็นต้น โดยขอบเขตเนื้อหาที่คณะผู้เขียนนำมาศึกษามาจาก เพจเฟซบุ๊กสำนักข่าวต่างๆ ทั้งของสังคมไทยโดยรวม และสำนักข่าวของมุสลิม เพจนักการเมืองมุสลิม เพจพรรคการเมืองต่างๆ รวมถึงเฟซบุ๊กส่วนตัวของนักวิชาการมุสลิม และประชาชนมุสลิม

นโยบายพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องกับมุสลิมและศาสนาอิสลาม

การรณรงค์หาเสียงของพรรคการเมืองต่าง ๆ ได้มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับมุสลิมและศาสนาอิสลามหลากหลายนโยบาย ซึ่งในบทความนี้ได้รวบรวมนโยบายของพรรคการเมืองหลักที่มีนโยบายต่อมุสลิมอย่างชัดเจน ดังนี้

พรรคประชาชาติ

พรรคประชาชาตินับว่ามีภาพลักษณ์เป็นพรรคตัวแทนประชากรมุสลิม เนื่องด้วยมีหัวหน้าพรรคเป็น คนเชื้อสายมลายูมุสลิม คือ อาจารย์วันมูหะมัดนอร์ มะทา ซึ่งมีประสบการณ์ทางการเมืองมาอย่างยาวนานเป็น หัวหน้าพรรค และมีฐานเสียงที่สำคัญในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นโยบายต่างๆของพรรคประชาชาติจึงมี เป้าหมายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสำคัญ

จากเอกสารที่เผยแพร่ออนไลน์ (Al-Farooq Phuea Santi, 2023) พรรคประชาชาติมีนโยบายต่อ มุสลิมและศาสนาอิสลาม ดังนี้

1. ด้านการศึกษา พรรคประชาชาติมุ่งสร้างหลักประกันทางการศึกษา สนับสนุนเงินเดือนครูโรงเรียน รัฐ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจฐานคุณธรรม ปราศจาก ดอกเบี้ย ในพื้นที่ที่มีผู้นับถือศาสนาอิสลาม
2. ระบบภาษีและงบประมาณเพื่อสวัสดิการของสังคม โดยส่งเสริมระบบเศรษฐกิจฐานคุณธรรม ปราศจากดอกเบี้ยพื้นที่ผู้นับถือศาสนาอิสลาม
3. สร้างความมั่นคงและความผาสุกให้ประชาชน
 - ศูนย์กลางทางการเงินเพื่อคุณธรรมนานาชาติ
 - ส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกร สภาเกษตรกร แก้ปัญหาประมง และเกษตรกรทุกชนิดให้เป็น “ศูนย์กลางอาหารของโลก”
 - ผลักดันส่งเสริมร้านอาหารไทยในต่างประเทศ เช่น ร้านต้มยำในมาเลเซีย

ผลักดันสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ สี่อำเภอจังหวัดสงขลาให้เป็น Smart City ในมิติต่าง ๆ ให้ เป็นเมืองการศึกษา (Al-Farooq Phuea Santi, 2023)

นโยบายที่สำคัญที่เป็นความหวังของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้อีกประการหนึ่ง ก็คือ นโยบายดับไฟใต้ของพรรคประชาชาติ โดยเน้นย้ำถึงการส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรม รวมถึงการทบทวนภารกิจ หน่วยงานความมั่นคง (Thai PBS, 2023) พรรคประชาชาติได้เสนอแนวทางการยกเลิกกฎหมายพิเศษในพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นการสร้างสันติภาพและความยุติธรรมให้กับประชาชนในพื้นที่ เช่น นโยบายยกเลิกกฎหมายอัยการศึกและพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ส่งเสริมการเจรจา สันติภาพ และปฏิรูปการบริหารงานในพื้นที่ (Thai Post, 2023)

พรรคก้าวไกล

เอกสารออนไลน์ (Move Forward Party, 2023) ซึ่งศูนย์นโยบายเพื่ออนาคตของพรรคก้าวไกลระบุว่า เป็นการกำหนดนโยบายเพื่อสื่อสารกับพี่น้องมุสลิม โดยดึงจากนโยบายต่าง ๆ 300 นโยบาย (Sahoh, 2023) ซึ่งนโยบายพรรคก้าวไกลที่เกี่ยวข้องกับมุสลิม มีดังนี้

1. ปฏิรูปกิจการฮัจญ์และอุมเราะห์ โดยการแก้ไข พ.ร.บ. ส่งเสริมกิจการฮัจญ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2559 เป้าหมาย คือ การให้ผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ได้รับประโยชน์สูงสุด ทั้งด้านการอำนวยความสะดวก

- สะดวก การลดค่าใช้จ่ายการเดินทาง ให้องค์กรศาสนา มีบทบาทในการกำกับดูแลกิจการฮัจญ์แห่ง
ประเทศไทย และการเจรจาระหว่างไทยกับซาอุดีอาระเบีย
2. แก้วไข พ.ร.บ. สุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. 2528 วัตถุประสงค์ให้มัสยิด (ในฐานะนิติบุคคลตามกฎหมาย) สามารถขออนุญาตจัดตั้งสุสาน (กุโบร์) ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ลดขั้นตอนลง ขยายอายุจาก
ใบอนุญาตจาก 3 ปี เป็น 10 ปี
 3. กำหนดให้วัดอีดีลฟีตรีและอีดีลอัดฮาเป็นวันหยุดราชการสำหรับมุสลิมทั่วประเทศ (จากเดิมให้
เฉพาะ 5 จังหวัดชายแดนใต้) โดยไม่ถือเป็นวันลา ทั้งผู้ที่ทำงานในหน่วยงานรัฐและเอกชน
 4. นโยบายให้มุสลิมชาย (ทั้งเด็กและมุลลัฟ) สามารถทำสูหนัดในโรงพยาบาลของรัฐฟรี
 5. นโยบายส่งเสริมร้านค้ามุสลิมรายย่อย (ทุกประเภท) ให้แข่งขันกับทุนรายใหญ่ได้ โดยกำหนดให้ผู้
ซื้อสินค้าครบตามที่กำหนด (5,000 บาท) แต่ละฝ่ายจะได้รับ 1 สิทธิ์ เพื่อมีโอกาสได้รับรางวัลจาก
รัฐบาลไปประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะห์ฟรี โดยใน 1 ปี รัฐบาลจะกำหนดให้มีรางวัล ฮัจญ์ 30
รางวัล และอุมเราะห์ 70 รางวัล (Move Forward Party, 2023)

นอกจากนี้ นโยบายยกเลิกการประกาศกฎอัยการศึกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นนโยบายสำคัญ
อีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตมุสลิมในพื้นที่เป็นอย่างมาก

พรรคภูมิใจไทย

สำหรับนโยบายพรรคภูมิใจไทยที่เสนอต่อชาวไทยมุสลิม (Thai PBS, 2023) ประกอบด้วย

1. แก้วไข พ.ร.บ.การบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 ประเด็นการได้มาของจุฬาราชมนตรี ที่
ต้องการให้อิหม่ามเข้ามามีส่วนร่วมลงคะแนนเลือกตั้ง
2. จัดตั้ง “องค์กรกำกับดูแลส่งเสริมกิจการพิธีฮัจญ์” เป็นหน่วยงานอิสระ คล้ายกับองค์กร Tabung
Haji ปัจจุบันมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าทุกประเทศในโลก โดยจะต้องลดค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามค่าใช้จ่ายที่
แท้จริง
3. จัดตั้ง “แผนกคดีครอบครัว และมรดกอิสลาม” ในศาลชั้นต้น เพื่อพิจารณาคดีทางแพ่งที่คู่กรณี
เป็นมุสลิม
4. จัดตั้ง “กองทุนส่งเสริมกิจการชะกาต” เพื่อให้สามารถบริหารจัดการเงินบริจาคได้ตามหลักศาสนา
5. จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ เปลี่ยนเสียงระเบิด เป็นเสียงเครื่องจักร เปลี่ยนงบลับ เป็นงบล
ลงทุน สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ในพื้นที่
6. สนับสนุนการเจรจาสันติภาพ โดยใช้แนวทาง “การเมือง” นำ “การทหาร” โดยยกเลิกกฎหมาย
พิเศษ พระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน แก้กฏอัยการศึก และให้ผู้หญิงเข้าร่วม
โต๊ะเจรจาสันติภาพ
7. ปรับปรุงปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบททางศาสนา และอัตลักษณ์ใน
พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

พรรครวมไทยสร้างชาติ

พรรครวมไทยสร้างชาติ ภายใต้การนำของ อดีตนายกรัฐมนตรี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีนโยบายต่อมุสลิม ตามเอกสารเผยแพร่ออนไลน์ (Al-Farooq Phuea Santi, 2023) ซึ่งส่วนใหญ่เน้นให้ความสำคัญกับประเทศชาอู่อาระเบีย ดังนี้

1. พัฒนาความสัมพันธ์ไทย-ชาอู่อาระเบีย
2. สานสัมพันธ์ประเทศมุสลิมอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น
3. การบินไทยเปิดเที่ยวบินตรงกรุงเทพ-เจดดาห์ ไปกลับ สัปดาห์ละ 4 เที่ยวบิน คาดจะมีนักท่องเที่ยวชาอู่อาระเบียมาไทยเพิ่มขึ้น 10 เท่า จากเดิมที่มี 3 หมื่นคนต่อปี
4. ฮาลาลไทยสู่ครัวโลก การพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศชาอู่อาระเบีย ทำให้ประเทศไทยมีรายได้เพิ่มขึ้นมาแล้ว 3.2 แสนล้านบาท การสานต่อจากความสัมพันธ์อันดีกับประเทศชาอู่อาระเบียแล้วทำให้ไทยเป็นครัวฮาลาลของโลก โดยมีโดยมีชาอู่อาระเบียรองรับมาตรฐาน
5. พัฒนาสนามบินนราธิวาส เป็นสนามบินนานาชาติบินตรงสู่ชาอู่อาระเบีย เพื่อช่วยเหลือพี่น้องชาวไทย บินตรงไม่ต้องต่อเครื่องที่กรุงเทพฯ และลดค่าใช้จ่ายจากการยืมและเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ จากสนามบินส่วนกลาง (Al-Farooq Phuea Santi, 2023)

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าแปลกใจที่พรรคใหญ่อย่างพรรคเพื่อไทยและพรรคประชาธิปัตย์ ไม่ปรากฏนโยบายที่ชัดเจนต่อมุสลิม ซึ่งในกรณีพรรคเพื่อไทย สามารถเข้าใจได้ว่าพรรคไม่ได้เน้นส่งผู้สมัครในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ในส่วนพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเคยเป็นที่นิยมในอดีตในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลับไม่มีนโยบายที่ชัดเจนสำหรับพี่น้องมุสลิม ซึ่งในกรณีพรรคประชาธิปัตย์ จะเห็นได้ว่า ภายในพรรคมีปัญหาแบ่งฝักฝ่ายทำให้พรรคไม่มีความเป็นเอกภาพ และไม่สามารถสร้างนโยบายที่น่าสนใจแก่ประชาชนมุสลิมได้ทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค

โดยสรุป ในการเลือกตั้งวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 พรรคการเมืองหลายพรรคได้นำเสนอนโยบายที่มุ่งเน้นต่อชาวมุสลิมและศาสนาอิสลาม ซึ่งได้รับการตอบรับจากประชาชนมุสลิมในหลายประเด็น เช่น การปฏิรูปกิจการฮัจญ์และอุมเราะห์ การแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม การส่งเสริมเศรษฐกิจและสวัสดิการสำหรับชาวมุสลิม และการยกเลิกกฎหมายพิเศษในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แนวคิดอิสลามการเมือง

บทความชิ้นนี้ใช้แนวคิดอิสลามการเมืองในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสามารถสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของมุสลิมในประเทศไทยในการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองหรือผู้สมัครเลือกตั้งผ่านโลกทัศน์ทางศาสนาอิสลาม (Islamic Worldview)

Thongfhua (2019: 83) ให้คำนิยามอิสลามการเมืองว่าเป็น

“แนวคิดที่เอาหลักการอิสลามเข้ามามีบทบาทในทางการเมือง อันเนื่องมาจากการเมืองนั้นสามารถที่จะส่งผลกระทบต่อ หรือ มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตที่รวมไปถึงสิทธิเสรีภาพในการประกอบศาสนกิจในชีวิตประจำวันของชาวมุสลิม...”

ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของมุสลิมในประเทศไทย ซึ่งมีไซประเทศมุสลิมเป็นชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ การตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองหรือผู้สมัครที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม มุสลิมจึงมีแนวโน้มที่จะใช้มุมมองอิสลามในการตัดสินใจเลือก โดยพิจารณาจากนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ต้องการได้คะแนนเสียงของมุสลิม

ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าพรรคก้าวไกลได้คะแนนเป็นอันดับหนึ่ง และพรรคแนวอนุรักษ์นิยม เช่น พรรคพลังประชารัฐและพรรครวมไทยสร้างชาติของอดีตนายกรัฐมนตรี พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา และ อดีตรองนายกรัฐมนตรี พล.อ. ประวิตร วงศ์สุวรรณ ได้คะแนนอันดับ 4 และ 5 ตามลำดับ จึงสะท้อนถึงมติมหาชนโดยรวมที่ต้องการให้พรรคแนวเสรีนิยมได้จัดตั้งรัฐบาล

อย่างไรก็ตาม ในบทความนี้ได้มีเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์ผลการเลือกตั้งว่าพรรคการเมืองใดจะชนะเลือกตั้ง ได้.ส.ส.เท่าไร แต่บทความนี้มุ่งเน้นศึกษาความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิม โดยวิเคราะห์ความคิดเห็นที่ใช้ศาสนาหรือหลักการทางศาสนาอิสลามเป็นข้อโต้แย้งต่อฝ่ายตรงข้าม หรือ ฝ่ายที่เห็นต่างในการเลือกตั้งวันที่ 14 พฤษภาคม 2566

สรุปความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิมไทยในสื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก) ในช่วงเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2566

จากแนวคิดอิสลามการเมืองที่สามารถ ท่องเพื่อ ได้ให้คำนิยามไว้ก่อนหน้านี้ ผู้เขียนได้พบความคิดเห็นทางการเมืองที่แสดงออกจากมุสลิมผ่านสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กในสองชุดความคิดกว้าง ๆ ซึ่งเป็นการย่อยส่วนความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ นั่นก็คือ ผู้ที่นิยมชมชอบในชั่วอำนาจเก่า อันได้แก่ผู้ที่ชื่นชอบพรรคการเมืองแนวอนุรักษ์นิยม² เช่น พรรคพลังประชารัฐ และ พรรครวมไทยสร้างชาติ เป็นต้น และผู้ที่สนับสนุนพรรคแนวเสรีนิยม³ ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่เลือกพรรคก้าวไกล เป็นต้น อย่างไรก็ตาม พรรคที่มีภาพลักษณ์และมีหัวหน้าพรรคเป็นมุสลิมอย่างพรรคประชาชาติก็เป็นตัวเลือกสำหรับมุสลิมเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกเหนือจากพรรคดังกล่าว พรรคภูมิใจไทย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคเพื่อไทยก็ยังเป็นตัวเลือกของมุสลิมกลุ่มหนึ่งอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกที่ตัวบุคคลมากกว่าเลือกพรรค

² แนวคิดอนุรักษนิยมเน้นการรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี และความมั่นคงของสังคม โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงอย่างระมัดระวัง ยึดมั่นในความไม่สมบูรณ์แบบของมนุษย์ และให้ความสำคัญกับสถาบันที่ดำรงอยู่แล้ว (Heywood, 2017)

³ แนวคิดเสรีนิยมมุ่งเน้นเสรีภาพของปัจเจกบุคคล สิทธิที่เท่าเทียมกัน และการปกครองที่อิงความยินยอมจากประชาชน (Heywood, 2017)

มุสลิมทั้งสองกลุ่มต่างนำเสนอชุดความคิดของตนเองในการถกเถียงถึงความชอบธรรมทางการเมืองของกลุ่มการเมืองที่ตนและพวกพ้องสนับสนุนอยู่ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะ เฟซบุ๊ก กลุ่มมุสลิมอนุรักษ์นิยม มักชูประเด็นการแก้ไขมาตรา 112 เป็นข้อถกเถียงในการแสดงความเห็น โดยเฉพาะประเด็นการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยผู้มีความเห็นแนวนี้นี้ จะชูแนวคิดปกป้องสถาบันฯ และโจมตีนโยบายของพรรคก้าวไกล เช่น นโยบายแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 ซึ่งมาตรา 112 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปีถึง 15 ปี” ซึ่งมุสลิมกลุ่มนี้มองว่าการเคลื่อนไหวในการแก้ไขมาตรา 112 นี้ เป็นจุดเริ่มต้นในการล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยรวมมุสลิมกลุ่มนี้มีความเห็นว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก เป็นผู้ค้ำชูศาสนาต่างๆในประเทศไทย รวมทั้งศาสนาอิสลาม หากสถาบันพระมหากษัตริย์สูญสิ้นไป อาจเกิดอันตรายต่อศาสนาต่างๆในประเทศไทยได้

อีกประเด็นที่มีความสำคัญ คือ นโยบายการผลักดัน พ.ร.บ. สมรสเท่าเทียม สุราก้าวหน้า ฯลฯ ของพรรคก้าวไกล หรือ นโยบาย “กัญชาเสรี” ของพรรคภูมิใจไทย เป็นประเด็นอ่อนไหวที่ทำให้มุสลิมเห็นว่าพรรคการเมืองดังกล่าว นำเสนอนโยบาย “บาป” คนที่เลือกพรรคที่มีนโยบาย “บาป” จึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามหลักการอิสลาม คนกลุ่มนี้ จึงมีแนวโน้มเลือกพรรคแนวอนุรักษ์นิยม หรือ พรรคที่มีภาพลักษณ์เป็นพรรคมุสลิม เช่น พรรคประชาชาติ เป็นต้น

ประเด็นต่อมา การนำเสนอแนวคิดที่ระบุว่ากลุ่มเสรีนิยมมีแนวคิดต่อต้านศาสนา เชื่อมโยงกับความคิดคำพูดของ “ผู้นำทางจิตวิญญาณ” ที่ถูกมองว่าเป็นเบื้องหลังของพรรคก้าวไกล เช่น นายธนธร จิงรุ่งเรืองกิจ หรือ ดร.ปิยบุตร แสงกนกกุล อดีตแกนนำของพรรคอนาคตใหม่ที่ได้แสดงความเห็นในวาระต่างๆ ซึ่งชุดความคิดนี้เกิดมาจากความกังวลใจที่พรรคแนวเสรีนิยมจะมาเปลี่ยนวิถีอิสลามของผู้คนในประเทศ รวมทั้งเผยแพร่แนวคิดเสรีนิยมต่างๆที่มีอิทธิพลทางความคิดต่อลูกหลานมุสลิม เช่น แนวคิด LGBTQI+ เป็นต้น

วาทกรรมต่างๆที่มีอิทธิพลและบ่อยครั้งได้ถูกหยิบยกมาเป็นข้อถกเถียงโต้แย้งต่อพรรคเสรีนิยม เช่น วาทกรรมที่ว่าประเทศไทยจะถูกอเมริกาครอบงำ เพราะ นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ หัวหน้าพรรคก้าวไกลมีความใกล้ชิดกับประเทศสหรัฐอเมริกา และเป็นพวกสนับสนุนกลุ่มลับ “อิลลูมินาติ” เนื่องจาก หัวหน้าพรรคก้าวไกล นายพิธา ทำท่าสามเหลี่ยมหัวคว่ำ หรือที่เรียกว่า The Hand Steeple ที่ดูเหมือนกับเป็น “รหัสลับ” ขององค์กรลับอย่าง “อิลลูมินาติ (Illuminati)” อยู่บ่อยครั้งในการถ่ายรูป (Zhang, 2023) ซึ่งในบทความ Zhang (2023) ระบุว่าท่าทางดังกล่าวเป็นท่าทางในการเสริมบุคลิกและสร้างความมั่นใจ ซึ่งผู้นำประเทศบางคนก็มีการทำท่าทางเช่นนี้ด้วย เช่น ประธานาธิบดีเรเชฟ ตอยยิบ เออร์โดวาน ของตุรกี เป็นต้น

ส่วนกลุ่มมุสลิมที่สนับสนุนพรรคแนวเสรีนิยม มองว่าพรรคเสรีนิยม เช่น พรรคก้าวไกล มีนโยบายบางนโยบายที่ขัดแย้งกับอิสลามจริง แต่การที่พวกเขาสนับสนุนพรรคก้าวไกล พวกเขา mong ถึงการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างของประเทศ เช่น ปัญหาคอร์รัปชัน ปัญหาสิทธิเสรีภาพ และปัญหาความไม่ยุติธรรม มุสลิมกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การที่พวกเขาเลือกพรรคก้าวไกล ไม่ได้หมายความว่า พวกเขาเห็นด้วยกับพรรคทุกเรื่อง หรือ

อาจเรียกว่าเป็น “ส้มครึ่งใบ” มุสลิมกลุ่มนี้หวังให้พรรคสร้างความเป็นธรรมขึ้นในสังคม ปรับปรุงระบบสังคมเดิม ๆ ที่เน้นระบบอุปถัมภ์ให้เป็นระบบที่มีความยุติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ โดยพรรคก้าวไกลในทัศนะของมุสลิมกลุ่มนี้ ถือเป็นความหวังที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง หรือ ระบบทางสังคมที่มันบิดเบี้ยวให้ดีขึ้น ซึ่งก็เป็นคุณธรรมในหลักการศาสนาอิสลามเช่นเดียวกัน ส่วนความคิดเห็นของมุสลิมต่อการแก้ไขมาตรา 112 ไม่ค่อยเป็นประเด็นต่อการตัดสินใจเลือกพรรคก้าวไกลเท่ากับการเมืองกระแสหลัก

อีกประเด็นที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ซึ่งเป็นมุสลิมกลุ่มใหญ่ที่สุดในประเทศไทยที่ต้องใช้ชีวิตท่ามกลางกฎหมายพิเศษต่างๆ มาอย่างยาวนาน การที่พรรคก้าวไกลนำเสนอนโยบายเอาทหารออกจากพื้นที่ ยุติการใช้กฎอัยการศึกในจังหวัดชายแดนใต้ ตลอดจนการกระจายอำนาจให้จังหวัดสามารถจัดการตนเองได้ เลือกผู้ว่าราชการจังหวัดเองได้ จึงได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี โดยเฉพาะกับกลุ่มวัยรุ่นหรือคนรุ่นใหม่ พรรคก้าวไกลจึงเป็นหนึ่งในความหวังของคนในพื้นที่ในการแก้ปัญหาความรุนแรงและการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีนโยบายตรงข้ามกับรัฐบาลสายทหาร หรือ แนวอนุรักษ์นิยม

ในกรณีนี้ คณะผู้เขียนมองว่าการที่มุสลิมโดยเฉพาะในสามจังหวัดชายแดนใต้ถูกกดทับด้วยการใช้อำนาจแบบผิดปกติก่อมาอย่างยาวนาน ครั้นเมื่อมีพรรคการเมืองแนวเสรีนิยมมานำเสนอความคิดให้ประชาชนมีความหวังในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่มุสลิมในพื้นที่ต้องการมาโดยตลอด มุสลิมกลุ่มนี้จึงได้โอกาสหยิบคั่วพรรคแนวเสรีนิยมเพื่อเป็นทางออกในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะเห็นได้ว่าพรรคการเมืองหรือนักการเมืองหน้าเก่าไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงอะไรได้อย่างชัดเจน แต่การสนับสนุนในครั้งนี้ต้องแลกด้วยการยอมรับในสิ่งที่ขัดกับหลักการอิสลามบางประเด็นที่อยู่บนแพ็คเกจเดียวกันกับที่ระบุยี่ห้อ “เสรีนิยม”

ยิ่งไปกว่านั้น คณะผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า มุสลิมที่อาศัยนอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่ว่าจะเป็นมุสลิมในกรุงเทพมหานคร หรือ ในภาคกลาง หรือ ภาคอื่นๆ ส่วนใหญ่มีความเข้าใจและรับรู้ค่อนข้างน้อยต่อความเป็นอยู่ หรือ การใช้ชีวิตของมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบชายแดนใต้ที่ถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพ จึงส่งผลให้อาจมีทัศนคติที่แตกต่างกันในเรื่องความมั่นคง หรือ ทัศนคติต่อฝ่ายความมั่นคง

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง Sahoh (2023) ชี้ให้เราเห็นว่า นอกเหนือจากปัจจัยอื่นๆ การใช้เงินยังคงมีอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีส่วนสำคัญในการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครในเขตเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม ผลการเลือกตั้งพรรคประชาชาติได้อันดับ 1 ในระบบบัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกลได้รับคะแนนเป็นอันดับ 2 ในระบบบัญชีรายชื่อในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงกระแสความนิยมของพรรคก้าวไกลที่เพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ ถึงแม้จะไม่สามารถเทียบได้กับพรรคประชาชาติ ซึ่งในระดับประเทศจะเห็นได้ว่าพรรคก้าวไกลได้คะแนนอันดับหนึ่งในระบบบัญชีรายชื่อ ส่วนจังหวัดอื่นนอกจากนั้น ได้อันดับที่สองทั้งหมด (Sahoh, 2023)

ในส่วนของพรรคประชาชาติที่มีภาพลักษณ์เป็นพรรคมุสลิม/มลายู ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) โดยพรรคประชาชาติชนะการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตถึง 7 เขต ในจำนวนทั้งหมด 13 เขตการเลือกตั้ง และได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ 2 ที่นั่ง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าประชาชนมุสลิมยังมีความเห็นทางการเมืองในการสนับสนุนพรรคที่มีภาพลักษณ์มุสลิม/มลายู ประกอบกับการมีนโยบายต่อต้านสิ่งที่ขัดกับหลักคำสอนในอิสลาม เช่น คัดค้านกัญชาเสรี คัดค้านการสมรสเท่าเทียมที่เปิดโอกาสให้เพศเดียวกันสามารถสมรสกันได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย คัดค้านนโยบายสุราก้าวหน้า เป็นต้น นอกจากนี้ นโยบายที่ให้อภัยกฎหมายพิเศษต่างๆ เช่น กฎอัยการศึก หรือ กฎหมายอื่นๆที่จำกัดสิทธิของประชาชนเพื่อตอบสนองต่อการแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็เป็นนโยบายที่สำคัญที่ประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ความสำคัญ

ในทำนองเดียวกัน ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พรรคน้องใหม่อย่างพรรคเป็นธรรม ที่มีกลุ่มอดีตนักศึกษาที่เคลื่อนไหวทางการเมือง จากกลุ่มปาตานีบาร์ูเข้าร่วมมีกระแสตอบรับที่ดี เห็นได้จากการที่พรรคเพิ่งก่อตั้งและได้รับการรับรองจากคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่นาน แต่ในการลงสมัครครั้งนี้ พรรคได้รับการเลือกตั้งในระบบบัญชีรายชื่อ 1 ที่นั่ง ซึ่งมีจุดเด่นที่มีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Sahoh, 2023)

ความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิมอีกประการหนึ่ง ซึ่งคณะผู้เขียนขอเรียกว่า ความคิดเห็นทางการเมืองแบบ “ผสมผสาน” ซึ่งไม่ยึดติดกับแนวทางทางการเมือง หรือ อุดมการณ์ทางการเมืองรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งอาจเกิดการผสมผสานข้ามชั่ว ซึ่งความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิมลักษณะนี้จะมองถึงประโยชน์ที่ชุมชนมุสลิมจะได้รับเป็นหลักทั้งในระดับชาติและในระดับเขตแยกออกจากกัน มากกว่าการสมาทานชุดความคิดเห็นทางการเมืองชุดใดชุดหนึ่ง และอีกรูปแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันคือการเลือกโดยพิจารณาจากผู้สมัครเป็นหลัก ซึ่งไม่ว่าผู้สมัครคนนี้จะอยู่พรรคการเมืองใดก็จะได้เสียงจากคนกลุ่มนี้

ความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิมในประเทศไทย นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น ยังมีการแสดงความเห็นทางการเมืองว่าการเมืองเป็นเรื่อง “สกปรก” เป็นเรื่องการแข่งขันทางอำนาจ ไม่ว่าใครจะได้รับเลือกก็ไม่ได้ทำให้บ้านเมืองเปลี่ยนแปลง มุสลิมกลุ่มนี้มองว่าถ้าเราไปเลือกคนหรือพรรค เราจะต้องรับผิดชอบในสิ่งที่เลือกหากส.ส.หรือพรรคดำเนินการใด ๆ ที่ขัดกับหลักการอิสลาม เราต้องไปตอบกับพระเจ้าในวันแห่งการพิพากษา ซึ่งมุสลิมกลุ่มนี้ เลือกที่จะไปใช้สิทธิ์และกา “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด” ในบัตรเลือกตั้งสีม่วง (เลือกส.ส.แบบแบ่งเขต) และ กา “ไม่เลือกบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใด” ในบัตรเลือกตั้งสีเขียว (เลือกส.ส.แบบบัญชีรายชื่อ)

อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีฐานคิดที่มองว่า ระเบียบประชาธิปไตยไม่ใช่ระบอบของอิสลาม ซึ่งระบอบประชาธิปไตยผู้มีอำนาจสูงสุด คือ ประชาชน ส่วนตามหลักการอิสลามอำนาจอธิปไตยสูงสุดนั้นเป็นของ “พระเจ้า” ดังนั้น มุสลิมกลุ่มนี้จึงเลือกที่จะไม่ไปเลือกตั้ง ด้วยเหตุผลว่า ประชาธิปไตยไม่ใช่ระบอบของอิสลาม

อย่างไรก็ตาม เราสามารถสรุปได้ว่า ถึงแม้มุสลิมจะมีแนวความคิด หรือ อุดมการณ์ทางการเมืองแตกต่างกัน แต่สิ่งที่สามารถบ่งชี้อย่างชัดเจนในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิมในการเลือกตั้งวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 ที่ผ่านมา คือ มุสลิมใช้มุมมองจากฐานทางศาสนาอิสลามในการเลือกและตัดสินใจ โดยมีปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีความแตกต่างทางความคิด คือ การลำดับความสำคัญและการให้น้ำหนักกับประเด็นต่างๆ ทางสังคม และการรับรู้ปัญหาและการเข้าถึงข้อมูลของมุสลิมในภาพรวม ความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิมสามารถจำแนกได้โดยรวมตามตาราง 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิมในสื่อสังคมออนไลน์ต่อนโยบายพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง
วันที่ 14 พฤษภาคม 2566

แนวคิดทางการเมืองของมุสลิม	พรรคที่เลือก
อนุรักษนิยม	พลังประชารัฐ พรรคไทยสร้างชาติ
เสรีนิยม	ก้าวไกล
ชาตินิยมมลายู/มุสลิม	ประชาชาติ พรรคเป็นธรรม
ผสมผสาน	ผสมผสาน
เลือกตัวบุคคล	พรรคการเมืองใดก็ได้
เลือกโหวต No	ไปเลือกแต่ไม่โหวตให้พรรคใด
ไม่ไปเลือกตั้ง	ไม่ไปเลือกตั้ง

ที่มา: คณะผู้เขียนสร้างขึ้นเอง

พรรคมุสลิม: ความหวังของมุสลิมไทย?

จากการเลือกตั้งวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 ซึ่งให้เห็นว่าสังคมมุสลิมไทยยังขาดพรรคการเมืองที่สามารถตอบสนองอุดมการณ์และผลประโยชน์ของมุสลิมทุกกลุ่มได้อย่างแท้จริง ถ้าหากจะมีการตั้งพรรคการเมืองมุสลิมใหม่ในอนาคตอาจต้องเผชิญคำถามสำคัญ เช่น พรรคดังกล่าวจะสามารถตอบสนองความหลากหลายของมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และภูมิภาคอื่นได้อย่างไร เนื่องจากมุสลิมในไทยมีความหลากหลายในแง่เชื้อชาติ วัฒนธรรม และผลประโยชน์ ดังนั้น การสร้างพรรคการเมืองใหม่ควรมุ่งเน้นที่การเสนอนิวส์ทัศน์ที่ครอบคลุมและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าการยึดติดกับอัตลักษณ์ทางศาสนาเพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจเป็นทางเลือกที่ตอบโจทย์และยั่งยืนมากกว่า

สำหรับพรรคประชาชาติซึ่งมีภาพลักษณ์เป็นพรรคมุสลิม/มลายู ถึงแม้จะได้รับการสนับสนุนจากมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวนมากในการเลือกตั้งที่ผ่านมา แต่พรรคยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ตอบสนองต่อมุสลิมกลุ่มอื่น ๆ ในประเทศ พรรคประชาชาติจึงมีลักษณะเป็นพรรคท้องถิ่น ถ้าในอนาคตพรรคสามารถสร้างคนรุ่นใหม่เพื่อสานต่อภารกิจการเมืองด้วยคุณธรรม สามารถสื่อสารกับมุสลิมและดำเนินการทางการเมือง

อย่างตรงไปตรงมาเพื่อสร้างความชอบธรรมทางการเมือง พรรคประชาชาติอาจเป็นความหวังของประชาชนมุสลิมต่อไปได้

มุสลิมไทยอาจต้องกลับมาศึกษาโมเดลในการสร้างพรรคการเมืองใหม่อีกครั้ง เป็นพรรคที่ตอบโจทย์สภาพการณ์ปัจจุบันที่มีอุดมการณ์และสามารถเป็นความหวังของมุสลิมทั้งประเทศได้ ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย ด้วยเหตุนี้ จึงน่าจะคิดว่าอะไรคือทางออกหรือทางเลือกให้กับมุสลิมในอนาคตที่มากกว่าพรรคการเมืองแนวเสรีนิยม หรือ อนุรักษ์นิยม

สรุปผลการศึกษา

ความคิดเห็นทางการเมืองของมุสลิมมีความหลากหลายที่แสดงออกมาในสื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก) ในช่วงการเลือกตั้งวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 7 ชุดความคิดที่ถูกใช้ในการถกเถียงและโต้แย้งในเฟซบุ๊ก คือ แนวอนุรักษ์นิยม แนวเสรีนิยม แนวชาตินิยมมลายู/มุสลิม แนวผสมผสาน แนวเลือกตัวบุคคล แนวเลือกโหวต No และแนวไม่ไปเลือกตั้ง ปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความแตกต่างทางความคิดของมุสลิมแต่ละกลุ่ม คือ การลำดับความสำคัญและการให้น้ำหนักกับประเด็นทางสังคมที่แตกต่างกัน ตลอดจนการรับรู้ในชุดข้อมูลของมุสลิมในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งมีไม่เท่ากัน อย่างไรก็ตาม ถึงแม้มีความแตกต่างทางความคิดเห็นทางการเมือง สิ่งที่น่าสนใจ คือ ทั้ง 7 กลุ่ม ใช้ฐานคิดจากอิสลามในการให้เหตุผลโต้แย้งกับฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย จึงสรุปได้ว่า มุสลิมจำนวนหนึ่งมีแนวโน้มใช้มุมมองทางศาสนาอิสลามในการถกเถียง โต้แย้งเพื่อสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกคนหรือพรรคที่ตนเองคิดว่าเหมาะสมมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- Al-Farooq Phuea Santi. (2023, May 8). [Image with text summarizing the Prachachart Party's policies towards Muslims, focusing on education, tax systems, social welfare budgets, and enhancing security and well-being] [Facebook post]. Facebook. Retrieved from <https://www.facebook.com/photo?fbid=10230776705945017&set=pcb.10230776722185423>
- Al-Farooq Phuea Santi. (2023, May 9). [Image with text summarizing the United Thai Nation Party's policies towards Muslims] [Facebook post]. Facebook. Retrieved from <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10230776706265025&set=pcb.10230776722185423>
- Din-a, A. (2023, July 4). wí-krór · pák bprà-chaa cháat · bpraa-gòt gaan nai kwaam táa taai bpom · pák sãa-kãa · kwaam mân kong [Analysis of the Prachachart Party on

- the challenging phenomenon “a branch party – security”]. *Mathichon Weekly*. Retrieved from https://www.mathichonweekly.com/special-report/article_133660
- Heywood, A. (2017). *Political ideologies: An introduction* (6th ed.). Palgrave Macmillan. Retrieved from <https://archive.org/details/andrew-heywood-political-ideologies-an-introduction-palgrave-macmillan-2017>
- Move Forward Party. (2023, 10 May). [Image with text summarizing the Move Forward Party’s policies towards Muslims] [Facebook post]. Facebook. Retrieved from https://www.facebook.com/photo.php?fbid=553761130260404&id=100068795666616&set=a.244439731192547&locale=th_TH
- Sahoh, I. (2023). Pa(t)tani and 2023’s election: identities, money, and transition? *Journal of Political and Social Agenda*, 2(1), 30–47. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/polsciPSU/article/view/265933>
- Sahoh, I., & Sattar, Y. (2016). *Political Islam in Southeast Asia: Standpoint, position, and Muslim political movements in democratic systems*. *Journal of Humanities and Social Sciences, Thaksin University*, 10(2), 65–81. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/HUSOTSU/article/view/59066>
- ThaiHealth. (2019, June 10). *Sut suan pra-cha-gon Muslim thee a-sai yuu nai pra-thet Thai: 44% không chao Muslim nai Thai a-sai yuu nai 3 jang-wat chai-daen phak tai (Yala, Pattani, Narathiwat)...* [Facebook post]. Facebook. Retrieved from <https://www.facebook.com/thaihealth/photos/a.181206533105/10156374524663106/?type=3>
- Thai PBS. (2023, May 1). *Chum chon mút-sà-lim nai tai: Sàt sùuan bprà-chaa gon lée kwaam táa taai dân kun-ná-pâap chee-wít* [Muslim communities in Thailand: Population proportions and challenges in quality of life]. *ThaiPBS*. Retrieved from <https://www.thaipbs.or.th/news/content/327202>
- Thai PBS. (2023, June 4). *Dap fai tai: Kho táa thaai gaan meuang bplian phaen* [Extinguishing the southern fire: Challenges in political transitions]. *The Active by ThaiPBS*. Retrieved from <https://theactive.thaipbs.or.th/read/challenge-south-transform>

Thai Post. (2023, September 10). *Phak Prachachart: Lang bpràp tháp yài, choo tong kàp klêuon pha-hu wát-tá-na-tham* [Prachachart Party: After a major reshuffle, driving multiculturalism]. *Thai Post*. Retrieved from <https://www.thaipost.net/articles-news/445807/>

Thongfuea, S. (2019). *Islam and politics* (1st ed.). Pattani Forum.

Zhang, T. (2023, June 6). *The hand steeple jàak tâa meu sĕrm bùk-ká-lik pôo nam · sòo trít-sà-dee sĕm kóp kít chēuuam yohng · in-loo mí naa dti* [The hand steeple: From gesture to leadership, toward integrative thinking and innovation]. *Cofact Blog*. Retrieved from <https://blog.cofact.org/specialreport6-66/>